

De Flick a Ibercorp, o el preu del poder

Analitzar la crisi de govern amb sang freda és difícil. La circulació sanguínia a tot l'estat és a punt d'ebullició. La irritació i la intranquil·litat no solament s'han reflectit en la borsa. En qualsevol taxi, en qualsevol bar, les bromes sobre Roldán són constants. Com ho són també les apostes sobre quants dies durarà Felipe González com a president del Govern, sobre si caurà o no caurà el vice-president Narcís Serra, o per veure si José María Aznar surt de la closca i s'atreveix a governar "un país en descomposició". L'expectació és absoluta. De moment, emperò, i després de la conferència de premsa que el president espanyol va oferir el passat dijous, res no és definitiu. Aquest dimecres l'expectació es mantindrà amb la compareixença de González al Congrés dels dipu-

**El finançament
il·legal dels
partits polítics
ideat pel
socialdemòcrata
alemany Willy
Brandt ha donat
peu a la corrupció
que ara ens
inunda.**

tats. Enmig de tanta indefinició, només sembla segura una cosa, que el president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, és a hores d'ara la taula de salvament de Felipe González. Es, per tant, Pujol qui controla, amb una gran dosi d'enginy, quin és l'espai que li deixa per agafar-s'hi i continuar surant.

Quan tot sembla absolutament desbordat és precisament el moment d'aturar-se i de mirar amb calma com comença aquest procés de descomposició del PSOE. I això ens porta, obligatòriament, a les mateixes entranyes del felipisme. A la seua gènesi. Les senyes d'identitat d'aquest felipisme comencen el seu camí triomfal —començava també a morir d'èxit— en la nit electoral del 28 d'octubre de 1982, quan el PSOE aconseguia 10.127.389 vots. Un 48,4% de l'electorat donava als so-

cialistes 202 escons al Congrés dels diputats. La pujada era vetiginosa si tenim en compte que en els anteriors comicis legislatius, l'1 de març de 1979, el partit socialista havia aconseguit 5.469.813 vots. Això representava un 31% de l'electorat i 121 escons.

Filesa s'escriu amb "f" de Flick. Aquella majoria absoluta obligava a fer un aperturisme molt gran del partit. I de conseqüències tan reals com previsibles. El socialista Luis Gómez Llorente, que aleshores era vice-president del Congrés, se'n va quan el poder és traspasat al PSOE. Però no ho fa debades. Deixa per a la posteritat la denúncia d'unes senyes d'identitat que marquen el partit i que li fan més por que gràcia. El felipisme es caracteritza per estudiades i "teatral" entrades en la tribuna d'oradors, una obsessiva preocupació per la imatge i indicis de lideratge carismàtic. Qui havia estat secretari de formació dels socialistes sentia autèntic pànic davant una obertura que havia de portar els socialistes a perdre autenticitat. I a la llarga, dignitat i honestetat política. La majoria obligava massa en una democràcia jove. O en un franquisme inacabat.

El triomf de la rosa –del "canvi"– és una frontera claríssima en la història de la transició. Però la rosa no és color de rosa. I l'any 1984 salta el cas Flick. El corresposnal Valentí Popescu publica a *La Vanguardia* les declaracions del socialdemòcrata alemany Peter Struck, fetes públicament en un míting d'una petita ciutat alemanya, on afirma que els donatius fets pel consorci Flick que havien anat a parar al SPD, uns 230 milions de pessetes, van ser enviats a Felipe González per finançar la campanya electoral del 1982. El president del Govern digué amb un somriure: "Ni Flick ni flock, que m'escorcollin." Tanmateix, es crea una comissió en el Congrés per investigar les implicacions de l'estat espanyol en el cas Flick. Es la primera vegada que es parla de la necessitat d'investigar el finançament dels partits polítics. Però tant Alianza Popular com Unión de Centro Democrático o el Partido Demócrata Popular estan implicats en aquesta mena de pràctiques. I Manuel Fraga Iribarne i Enric Monsonís surten en defensa de Felipe González, que és absolt per la comissió d'investigació.

Així, l'invent de Willy Brandt d'una doble via de finançament –a través de la militància i a través de les comissions–, practicada per tots els partits polítics, ha esquitxat bàsicament la socialdemocràcia europea en el poder. Aquesta pràctica obre, però, l'esclatxa d'una doble corrupció. De l'un costat, l'enriquiment personal, i de l'altre, la destinada a finançar els partits. Corrupció latent que, malgrat tot, no atura el mandat socialista.

Dalt Juan Guerra. El germà d'Alfonso Guerra va assistir a l'enterrament de la seua ex-dona, Àngeles López, que va morir poc després d'inculpar-lo en diversos afers de corrupció política. Baix, Mario Conde. L'ex-president de Banesto és un dels noms amb els quals s'especula quan es parla de les venjances que caracteritzen avui la guerra financera a l'estat.

Els diaris *El Mundo* i *El Periódico* publiquen, el 29 de maig de 1991, les declaracions d'un comptable xilè anomenat Carlos van Schouwen que portava els comptes de les empreses Time-Export i Filesa des del 1987. Es destapa la trama del PSOE. Aquestes empreses, propietat de persones vinculades als socialistes, van cobrar importants quantitats de diversos bancs i societats per la realització d'informes tècnics inexistents. Els diners es destinaven, en realitat, a finançar el partit. Alberto Flores, Luis Oliveró, Carlos Navarro i Josep Maria Salas són els principals investigats, i Guillermo Galeote és destituït com a secretari de finances del PSOE. El sumari del cas Filesa encara no és tancat.

Un final amb "f" de filtracions. Paral·lelament, la via de l'enriquiment personal fa que el partit socialista s'ompli de *yuppies*, que aprofiten el poder per farcir els seus

Pujol i la setmana decisiva

Del 6 de juny ençà mai CiU no havia estat tan a prop de deixar caure González. La setmana passada, els nacionalistes van replantejar-se la continuïtat del seu suport al Govern socialista. No sols per no esquitxar-se'n, sinó també per necessitat política. CiU, per a poder dur a terme la seva política, necessita que a Madrid hi hagi un govern fort. Amb un govern dèbil, no hi ha concessions; hi ha només dubtes i és impossible de pactar una política econòmica o una negociació autonòmica. Amb un govern fort, pot ser més o menys difícil de negociar; però un cop pactat, el govern té suficient solidesa per a portar-ho a terme.

La *rentrée* de Jordi Pujol al seu despatx, dilluns, dia 2 de maig, va ser forta. Amb Roldán burlant encara l'executiu espanyol, el president de la Generalitat no estava disposat a deixar-se portar per la fatídica marea en què s'ofegava la majoria socialista. A primera hora tenia al Palau Miquel Roca, Macià Alavedra, Josep Maria Cullell, Joaquim Molins i Ramon Camp, el que se'n diu el secretariat permanent de CDC o, per a l'ocasió, minigabinet de crisi a la catalana. Sobre la taula, la possibilitat de retirar el suport a González i, per tant, de fer-lo caure. No faltaren veus en aquest sentit, tant dins el despatx, com fora. Però s'imposà una vegada més la prioritat de la governabilitat i la necessitat d'estabilitat. El mateix criteri que se seguí després del 6 de juny, que es va traduir en una col·laboració parlamentària estable, no sense abans assegurar-se una correcció de la política econòmica, cosa que ja ha quedat palesa, i un impuls en matèria autonòmica, a hores d'ara encara inexistent, com recordava no fa gaire Pujol mateix. Aquesta vegada les condicions eren de compliment immediat: *donar la cara*, explicar-se aviat, i també assumir les responsabili-

Jordi Pujol. L'"Ara decidirem" de CiU és avui més real que mai.

tats polítics dels casos Roldán i Rubio.

Aquell mateix matí el president de la Generalitat transmetia telefònicament a González les seves condicions: solucions a canvi de suport. Amb més detalls i en directe, Pujol repetia el missatge a la tarda, amb la visita de Narcís Serra. D'aquesta visita, el vice-president del Govern estatal en sortia alleugerit amb un baló d'oxigen: una pròrroga en el manteniment del suport de CiU. El dia encara permeté a Pujol un parèntesi: despatxar amb el cap dels seus socis, Josep Duran i Lleida. UDC considera que aquesta pròrroga no pot durar gaire, si no roden caps i no es reconduïx la situació política.

Caps, en van rodar, però només els anunciats. Potser només Albero va ser la sorpresa, perquè Solchaga i Corcuera eren dues morts anunciades. La tercera, prevista, però que no va arribar a pro-

duir-se, era la de Barrionuevo, potser perquè matar Barrionuevo hauria tocat també Narcís Serra, per ara immune. Si Barrionuevo hagués tingut alguna responsabilitat política en el nomenament de Roldán, seria exactament la mateixa que Serra, llavors ministre de Defensa i també co-nominador de Roldán. Les dimissions, les va oferir González en safata compareixent davant la premsa, dijous, el segon dia clau de la setmana. Una estona abans s'havia reunit amb Pujol, que havia fet cap a primera hora del matí a Madrid. El president de la Generalitat va refermar una vegada més el seu suport a González, tot rebutjant clarament l'oferta d'entrar en un govern de coalició que li havia fet el president de l'executiu espanyol el dia abans. Pujol va recordar una vegada més l'impuls autonòmic, eternament ajornat. Els periodistes presents a la conferència de premsa de González van dirigir una bona part de les preguntes, per no dir la majoria, als contactes entre el president del Govern espanyol i el president de la Generalitat. No en va, perquè ningú no deixa de veure que Pujol ha estat l'accelerador del motor de les mesures de González i, a la vegada, el seu suport més sòlid.

González va superar així la seva setmana més llarga, recolzat en un Pujol que no vol veure evaporar-se l'*Ara decidirem* en unes eleccions anticipades que, a més de parilitzar l'estat fins al mes d'octubre, no li permetria de presentar cap balanç prou satisfactori del seu suport al govern. El mateix Pujol que, si veu que no s'avança en el terreny autonòmic o que la línia de flotació del Govern socialista s'enfonsa, la setmana que ve o després de les europees del 12 de juny, es pot retirar discretament i deixar que l'aigua acabi xuclant inexorablement el vaixell del capità González.

Pere Martí

comptes bancaris. Així l'any 1991 salta a la llum el cas Juan Guerra, que acaba amb la condemna per delictes fiscals del germà d'Alfonso Guerra, llavors vice-president del Govern. L'afer del seu germà no significa solament l'eixida d'Alfonso per la porta de darre, sinó que marca l'inici d'una etapa de corrupció política que provoca l'avançament de les passades eleccions generals i que dura fins al dia d'avui.

El cas Renfe, també l'any 1991, va consistir

en la compra-venda irregular de terrenys per al traçat ferroviari a San Sebastián de los Reyes (Madrid) l'any 1987, la requalificació dels quals aportà uns beneficis de 3.000 milions de pessetes. El cas, que costà la dimissió del ministre de Sanitat -i director de Renfe quan es va produir l'afer- Julián García Valverde, avui està encara pendent de judici.

El cicle màgic que va des del 84 al 89 es trenca. I l'any 1992 *El Mundo* fa públic el cas Ibercorp, que implica Mariano Rubio, alesh-

COL·LECCIÓ POPULAR DE TEATRE CLÀSSIC UNIVERSAL

NOVETATS

EL VENTALL

CARLO GOLDONI

ELS ENAMORATS

CARLO GOLDONI

**EL JOC DE L'AMOR
I DE L'ATZAR**

PIERRE DE MARIVAUX

EL CAFÈ

CARLO GOLDONI

**LA FAMÍLIA DE L'ANTIQUARI
O LA SOGRA I LA JOVE**

CARLO GOLDONI

Institut del Teatre

Diputació de Barcelona

Asunción i Alberó: dos homes i dos destins

Els dos són valencians. I de l'Horta. Antoni Asunción, de Manises; Vicent Alberó, del barri valencià de Marxalenes. El dos són ex-ministres. El primer, ho és d'Interior des del passat 30 d'abril. El segon, d'Agricultura, Pesca i Alimentació des del passat 4 de maig. Però encara tenen en comú un fet que els dignifica políticament. Han donat una dimensió europea al verb dimitir. I en això són pioners. El cas Roldán i el cas Ibercorp els han convertit en avantguarda en un context de poltrona vitalícia. Dues actituds paral·leles fins al moment just de la dimissió. Perquè si totes dues eixides han estat dignes, només la d'Asunción purifica.

L'aparició d'Alberó en una llista d'Ibercorp l'ha cremat políticament. Darrere queden la voluntat de convertir l'agricultura en un factor determinant per a preservar la naturalesa i el medi ambient, la política de reforestació, la Llei Forestal i el Pla Hidrogràfic. I una realitat palpable, com és la transferència de totes les competències en agricultura a la Generalitat de Catalunya. Desenvolupar el cooperativisme agrari era un somni. També ho era donar suport directament als agricultors en detriment de les grans explotacions o equipar el camp d'infraestructures. L'home que va deixar Marie Claire per dedicar-se a la política perquè "ja havia guanyat massa diners en l'empresa privada", ha posat el seu escó de diputat per València a disposició del partit. En cas que deixés l'executiva del PSPV, el seu buit no seria ocupat fins després de les eleccions europees del 12 de juny.

Altrament, Asunción haurà d'esperar, com a valor polític a l'alça, una segona oportunitat. L'home que s'emportà tota la política de reinserció de presos d'ETA d'Institucions Penitenciàries al Ministeri de l'Interior té futur. Un futur que la precipitació dels fets que han provocat la dimissió d'Alberó ha allunyat a un termini mitjà, potser a una hipotètica nova remodelació del Govern socialista. Tot sembla indicar que la seua activitat més immediata és dedicar-se plenament als seus càrrecs orgànics. És diputat per València al Congrés dels Diputats, membre de l'executiva dels socialistes valencians i del comitè federal del PSOE. Els dos darrers càrrecs li permeten estar en els dos jocs electorals que s'acosten. El més normal, tenint en compte que Asunción és un home tranquil i que sap que no li convenen reaccions nervioses, és que es dedique a les eleccions europees i a les municipals i autonòmiques del 95, que li obriran una gamma de possibilitats que passa per Madrid o València, sempre que Lerma opte per un horitzó polític estatal.

Les paraules de la diputada socialista Anna Balletbó a EL TEMPS confirmen un futur polític pròsper: "La seva decisió l'honora i estic convençuda que la seva experiència continuarà al servei del Govern".

J. M.

res governador del Banc d'Espanya. Un afer que ha ressuscitat en l'actual cas Rubio que el mateix diari publicava el passat dia 5 d'abril, i que ha anat paral·lel al cas Roldán. Ambdós casos han accelerat la crisi política, que a hores d'ara és la més profunda del mandat socialista.

L'onada de corrupció va néixer recolzada en les venjances. Una història farcida de desamors. Aquest és el cas d'Ángeles López Rubio, ex-dona de Juan Guerra. Tot va començar l'any 1987, quan va sorprendre el seu marit amb una amant, i aquest l'apallissa. Tres anys després, i un cop separats, el jutge decideix que Ángeles només rebrà 129.370 pessetes de pensió del seu ex-marit, quan ella sabia que ell havia acumulat una considerable fortuna de manera poc ortodoxa. Llavors, decideix facilitar documents sobre les pràctiques il·legals del seu marit a Manuel Fraga, que les fa arribar a un setmanari. Poc temps després, Ángeles López va morir.

D'aquesta manera s'iniciava la que s'ha anomenat guerra de dossiers i que ha representat un paper primordial en el cas Ibercorp. Qui ha filtrat la informació que ha portat Manuel de la Concha i Mariano Rubio a la presó és un secret molt ben guardat pel diari *El Mundo*. Però algunes hipòtesis apunten per un costat a un desamor. Paloma Giménez Altolaguirre, ex-dona de Manuel de la Concha després de protagonitzar una de les separacions de béns més cares que es coneixen, no es va acontentar amb la pensió de 350.000 pessetes mensuals que li volia deixar el seu ex-marit. I suposadament, va filtrar que De la Concha tenia un patrimoni de 20.000 milions de pessetes, una fortuna acumulada amb l'ajuda d'influències durant l'època de més bonança econòmica de la història financera de l'estat espanyol, la que va del 85 al 89.

Mariano Rubio, amic íntim de De la Concha, té enemics poderosos fruit de la guerra financera que ell mateix ha creat entre els diferents grups econòmics. S'han citat noms com Javier de la Rosa, Alfonso Guerra, i d'altres. Però els cercles polítics creuen que les filtracions provenen més aviat d'algun dels directius d'Ibercorp destituïts o dimitits, que van desertar amb informació de primera mà. Noms com M. Quintana, Carlos Sebastián, conseller delegat d'Ibercorp, o Manuel Fernández Fontecham, secretari del consell d'administració, entre d'altres. O bé, Mario Conde, que hauria tingut accés a aquests dossiers i els estaria filtrant a la premsa com a venjança per la cacera financera a què fou sotmès Banesto. Una cacera que es va accentuar quan va insinuar que es volia dedicar a la política.

Tot plegat, una crisi política que enterbolirà força els "cent anys d'honoradesa" dels socialistes.

Joan Marí